

705
26.10.2018

5119

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

26.10.2018

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, işverenler her türlü önlemi almak, iş kazalarını ve iş cinayetlerini önlemekle, devlet de bu önlemlerin alınıp alınmadığını denetlemekle yükümlüdür. Ayrıca önlemler alınmadıysa gerekli yaptırımları uygulayarak önlemlerin alınmasını sağlamakla sorumludur.

AB'nin resmi istatistik ofisi Eurostat ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) verilerine göre Türkiye iş kazalarında en fazla insanın yaşamını yitirdiği ülkeler sıralamasında birinci sırada yer alıyor. İşçi Sağlığı ve Güvenliği Meclisi'nin (İSİG) 24.10.2018 tarihli yazısı da Türkiye'de her gün en az 3-4 işçinin iş cinayetinde yaşamını yitirdiğini gösteriyor.

16 yıllık AKP iktidarında işsizlik çift haneli rakamlara ulaşmış, yoksulluk artmış, İş Gücü Kanunu'na aykırı olarak yabancı işçiler kayıtsız, güvencesiz, insan onuruna yakışmayacak barınma, çalışma ve yaşama koşullarına zorlanmaktadır.

3. Havalimanı kölece çalışma düzeni ile son dönemde en çok gündeme gelen şantiyelerdendir. "Toplama kamplarına dönüşmüş" şantiyelerin 18. Yüzyıl koşullarına geriletildiği bu sömürü merkezinde yaşamını yitiren işçi sayısına dair gerçekleri yansıtan bir kamuoyu açıklaması bulunmamaktadır. Ucuz iş gücünü temel felsefe yapmış olan İGA yönetiminin, bu amaçla anayasayı, 4857 ve 6331 sayılı iş yasalarını, yönetmelikleri, uluslararası yasa ve sözleşmeleri her fırsatta çiğnediği ortadayken bakanlığınız denetim görevini yerine getirmemektedir. Denetimsizlik emek alanının en temel sorunlarından biri haline gelmiştir.

Şeffaflık politikası izlemeyen İGA ve denetim görevini yerine getirmeyen Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; işçiler arasında iş cinayetlerinin yüzlerce işçiye bulduğu ve bu ölümlerin gizlendiği (BirGün Gazetesi 12.02.2018) yönündeki iddia ve söylentilerin netlik kazanmamasının, belirsizliğin, kaygı ve korkuların bitmeyişi'nin sorumlusu olmaktadır.

Onlarca iş cinayeti, yaşanan ağır hak ihlalleri nedeniyle 14 Eylül tarihinde gerçekleşen iş bırakma eylemine bir anda on bine yakın işçinin katılması sorunların birikmişlik düzeyinin

göstergesidir. İşçiler sıkıntılarını, taleplerini barışçıl yollarla ifade etmelerine karşın İGA .ortağı haline gelmeye başlayan siyasi iktidara başvurmuş ve bunun sonucunda jandarma hukuksuzca işçilere müdahale etmiştir. İşçilere gaz sıkarak, kapılarını kırarak, gözaltı yaparak talepleri ve iş görmeme eylemleri kamuoyuna suçmuş gibi yansıtılmıştır. Dayanışma ve denetim görevi yapmak isteyen Disk Dev Yapı İş Sendikası Genel Başkanı başta olmak üzere sendikacılar da işçilerle beraber hapsedilmiştir. Üstelik daha sonra İGA yönetiminin işçilerin haklı olduğunu beyan eden açıklamalar yapmış olmasına rağmen hâlihazırda 28 sendikacı ve işçi tutukludur.

Anayasal bir hak olan sendika haklarını kullanan işçiler işten çıkarılarak, tüm işçilerde işsiz kalma korkusu yaratılmakta ve açıkça örgütlenmenin önüne siyasi iktidar, şirket ile birlikte engeller koymaktadır. İşçilerin açıkla tehdit edilmesi yetmemiş gibi bir de jandarma, kolluk, güvenlikçi gözetimi altında çalışmaya zorlanmaktadırlar. Açlık ve silahların gölgesinde çalıştırılarak işçilerin terbiye edilmeye çalışıldığı düzen kölelik düzenidir.

Erzurum'da partisinin genişletilmiş il divan toplantısına katılan Cumhurbaşkanı'nın **"İstanbul'da üçüncü havalimanı yapılıyor. Bilir misiniz bu havalimanına işçi bulunamıyor. İşsizim diyor hadi iş buyur gel. Bulunmadığı için de Uzak Doğu'dan işçi getiriliyor. Buradan sesleniyorum, Uzak Doğu'dan işçi getiriliyor. Niye? İnsanımızda iş beğenmeme hastalığı var. İş var ama işçi yok"** dediği 3. Havalimanındaki esas mesele iş beğenmeme değil, köleliğin reddedilmesidir. Bunu görmek istemeyen hükümet ve ilgili bakanlıkların sorumsuzlukları sebebiyle sorunlar artarak sürmektedir.

En son basına yansıyan iş cinayeti ile ilgili anlatılanlar adeta korku filmi senaryosu gibidir. 20 Ekim 2018 tarihinde, kimliği ve uyruğu bilinmeyen bir işçinin cansız bedeninin, temizlik yapan Nepalli işçiler tarafından bulunduğu ve işçinin ölümünün gizlenmeye çalışıldığı basında yer almıştır. 3. Havalimanı şantiyesinde yüzlerce taşeron firma, tedarikçi vb. bulunduğu bilinmektedir. Ancak işçiler hangi firma, kurum, kuruluşa bağlı çalışmış olursa olsun 3. Havalimanı şantiye sahasında çalışan bütün işçilerin haklarından da, yaşamından da üst işveren olarak İGA ve projenin sahibi bakanlık birlikte sorumludur.

Ortak vahim iddialara rağmen 5 gündür ne İGA yönetimi ne de bakanlığınız on binlerce işçinin çalıştığı sahada yaşanan bu iş cinayeti ile ilgili soruları açıklığa kavuşturmamıştır.

Bu bağlamda:

- 1- 3.Havalimanı şantiyesinde 20 Ekim 2018 tarihli basına yansıyan rögar çukurunda bedeni bulunan işçi hakkında Bakanlığınızca bir araştırma yapılmış mıdır?
- 2- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'na söz konusu işçi ölümüyle ilgili denetim görevi verilmiş midir?
- 3- Söz konusu iş kazası SGK'ya bildirilmiş midir? Bildirilmedi ise idari para cezası uygulandı mı? İşçinin hak sahiplerinin iş kazası sigorta kolundan ve hak etmişse ölüm sigortası kolundan faydalanması sağlandı mı?
- 4- 3.Havalimanı şantiyesinde 20 Ekim 2018 tarihli basına yansıyan rögar çukurunda bedeni bulunan işçinin adı soyadı, uyruğu nedir?
- 5- Söz konusu işçinin sigortası var mıdır?
- 6- İşçinin cansız bedeninin günlerce kuyuda kaldığı doğru mudur, ölüm sebebi nedir?
- 7- 3. Havalimanı inşaatı başladığından bu yana yaşamını yitiren, iş göremez raporu alan işçi sayısı kaçtır?

- 8- 3. Havalimanı inşaatında kayıtlı ve kayıt dışı çalışan işçi ile yabancı uyruklu işçi sayısı kaçtır ve çocuk yaşıta işçi çalıştırılmakta mıdır?
- 9- Bakanlığınızca sadece 27 işçinin yaşamını yitirdiği açıklamanızdan sonra bu ölümler öncesi ve sonrası hangi önlemler alınmış ve işverene hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 10- 3. Havalimanında son dönemlerde iş cinayetlerinin artmasının nedeninin açılışa kısa bir süre kalmış olmasından kaynaklı üretim zorlaması (6331 Sayılı Kanun 25. Madde 2. Fıkra ek 7. Madde), şantiyelerde kötü çalışma koşulları ve kuralsızlığın daha da artması olduğunu düşünüyor musunuz?
- 11- 3. Havalimanı şantiyesinde meydana gelen iş cinayetlerinin ve kazalarının kamuoyunda duyurulmama sebebi nedir?